

EDİTÖRDEN

Kıymetli okur,

Folklor Akademi Dergimizin 2023 yılının ikinci sayısı (Ağustos) ile karşınızdayız. Bu sayımızla sizlerle tekrar buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Folklor Akademi Dergimizin (FAD) 2023 yılı 6. cilt ve 2. sayısında hakemlerimizin onayından geçmiş ve yayınlanması uygun bulunmuş 34 araştırma makalesi ve 3 kitap incelemesi olmak üzere toplamda 37 çalışma mevcuttur. Bilim camiasına kıymetli katkıları olan bu çalışmaları, ilgililerinize ve istifadelerinize sunmaktan onur duyuyoruz.

Ağustos (2023) sayımızın ilk makalesi, Seval Kasımoğlu'nun "Rüya, Masal, Resim Çerçevesinde Monomiti: Binbir Gündüz Masalları Örneği" isimli çalışmasıdır. Yazar çalışmada, rüya, masal ve resim göstergeleri ışığında Binbir Gündüz masallarını monomitsel olarak incelemiştir.

Sayımızın ikinci çalışması, "Ürem Bey İle Bir Padişah Kızı Masalının Max Lüthi'nin Evrensel Masal İlkelerine Göre Çözümlemesi" adıyla Kemal Çinko tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada, Macar Türkolog Ignác Kúnos tarafından 20. yüzyılın başında Adakale'den derlenen Ürem Bey ile Bir Padişah Kızı masalı Max Lüthi yaklaşımıyla analiz edilmiştir.

Sayımızın üçüncü makalesi Sevim İşbilir, Gözde Sönmeztürk ve Murat Savari tarafından kaleme alınan "Tarsus Yöresinde Önemli Bir Figür Olan Şahmeran'ın Mersin Olgunlaşma Enstitüsünde El Sanatlarına Yansıması" isimli çalışmadır. Çalışmanın konusunu, Tarsus yöresine ait Şahmeran figürlü ürünlerin Mersin Olgunlaşma Enstitüsünde el sanatlarına yansıması oluşturmaktadır. Bu kapsamda 19 figür incelenmiştir.

Ahmet Emin Şahiner tarafından kaleme alınan "E-Fıkra: Elektronik Kültürde Siyasi Mizah Örnekleri" başlıklı çalışma, sayımızın dördüncü çalışmasıdır. Çalışmada; ülkemizdeki siyasi mizahın ifade biçimlerinden olan siyasi içerikli fıkralar, ağ sayfalarından derlenen örnekler üzerinden Mizah Kuramları, İşlevsel Kuram ve Performans Teori ışığında değerlendirilmiştir.

Sayımızın beşinci makalesi, Çile Maden Kalkan ve Giray Fidan tarafından kaleme alınan "Çin'in Ankara Tavşanına Doksan Yıllık İlgisi" adını taşımaktadır. Bu çalışmada, Ankara tavşanı besiciliğinin ve yününün Çin tarihindeki yeri ve önemini açıklanmıştır.

Tahir Aşirov tarafından kaleme alınan "'Yaş Kommünist" Gazetesinin Edebî Açısından Değeri (1927-1929) (A. Alamişov'un "Söndü" Adlı Yazısı)" isimli çalışma, sayımızın altıncı çalışmasıdır. Çalışmada yazar, Türkmen Edebiyatı'nın önde gelen temsilcileri olan Alamişov'un "Söndü" poemasını Türkmen dili, edebiyatı, medeniyeti, tarihi açısından incelemiştir.

Sayımızın yedinci makalesi, Seda Demir ve Alpaslan Okur tarafından kaleme alınan "Yabancı Yayın Etkisi Ve Somut Olmayan Kültür Mirasının Çocuk Kitaplarıyla Bütünleştirilebilirliği" isimli çalışmadır. Bu çalışmada, Amerikan/İngiliz çocuk kitaplarına ve Türk yayınevlerindeki bulunabilirliğine bir göz atmayı ve ardından özellikle Türkçeyi ikinci veya yabancı dil olarak öğrenen küçük yaşta öğrenciler için Somut Olmayan Kültürel Miras unsurlarının çocuk kitaplarıyla bütünleştirilebilirliğine odaklanılmıştır.

Sekizinci makale, "Orhon Yazılı Yazıt ve El Yazmalarının Tanıklığında Eski Türklerde Ay ve Güneş" isimli çalışmadır. Çalışma Ahmet Karaman tarafından kaleme alınmıştır. Çalışmada yazar, öncelikle Türk dilinin en eski yazılı metinlerini barındıran Eski Türkçe döneminin üç evresi olan Orhon, Eski Uygur ve Karahanlı Türkçesi eserlerinde güneş ve ayın izlerini sürmeye çalışmıştır.

"Bir Deprem Destanında Tarihin İzleri: "Mürefte ve Cıvarı Büyük Zelzele ve Yangını Garib Destanı"" adlı dokuzuncu makale, Cafer Özdemir tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmada yazar, 1912 yılında Marmara Denizi'nin kuzeyinde Şarköy, Mürefte ve Gelibolu merkezli meydana gelen büyük deprem ardından Soyтары isimli aşık tarafından yazılan destan incelenmiştir.

Sayımızın onuncu makalesi, Recai Bazancir tarafından hazırlanan "Siyasi ve Sosyolojik Bağlamda Alevi-Bektaşî Sözlü Geleneğini Yansıtan Bazı Metinlerin Tasnif ve Analizi" adlı çalışmadır. Çalışmada, Alevi-Bektaşî inanç yapısının temelini oluşturan Alevi-Bektaşî toplumunun kısa tarihçesi ele alınmıştır.

"Halk Masallarında "İp", "Yumak" ve "Dokuma" adlı on birinci çalışma, Asuman Güneş Ulus tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada "Elazığ Masalları", "Uçar Leyli", "Taşeli Masalları", "Gümüşhane ve Bayburt Masalları" adlı kitaplarda yer alan masal metinlerden hareketle, "ip", "yumak" ve "dokuma" ile ilgili unsurların masallarda ele alınış şeklini ve metaforik anlamları incelenmiştir.

Ali Dođaner tarafından yazılan “Çukurova Halk Kültüründe Yel” isimli çalışma, sayımızın on ikinci yazısıdır. Bu çalışmada, Bu çalışmada mitoloji, destan, efsane ve halk hikâyelerinden yola çıkılarak Türk kültüründe yel ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra, yelin Çukurova bölgesi halk kültüründeki yeri ve özellikleri değerlendirilmiştir.

Sayımızın on üçüncü çalışması, “Artvin Folklor Araştırmalarında Bir Öncü: Mustafa Âdil Özder” isimli eserdir. Çalışma, Mehmet Özdemir tarafından kaleme alınmıştır. Araştırmada Artvin’de folklor araştırmalarını başlatan, kaynağından halkbilgisini derleyen ilk derlemeci olan Mustafa Âdil Özder’in çalışmalarına yer verilmiştir.

On dördüncü çalışma, “Komedinin İzini Sürmek: Hanswurstspiel (Hanswurst Oyunu) Ve Orta Oyununa Genel Bir Bakış” ismiyle Şenay Kırgız Polat tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada komedyanın türünün Alman Hanswurst oyunları ve Geleneksel Türk tiyatrosunun bir uzantısı olan orta oyununda nasıl tezahür ettiğinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

“II. Dünya Savaşı’nın Kırgız Edebiyatına Yansımaları: Kadın ve Çocuk Psikolojisi Örneğinde” adlı on beşinci çalışma, Zhyldyz İsmailova tarafından kaleme alınmıştır. Makalede, II. Dünya Savaşı’nın Kırgız Türkleri üzerinde yarattığı psikolojik, sosyolojik, ekonomik yıkımların yanı sıra kültürel yıkım ve bunun toplum ve edebi eserler üzerine yansımaları ele alınmıştır.

On altıncı makale “Kültürel Belleğin Tazelenmesi: Türk Dünyası Efsanelerinde Tufan Simgeciliği” Nagihan Baysal Yurdakul tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada, Türk inanç sistemindeki tufan olgusu, yok oluşun, arınmanın ve yeniden yaratmanın sembolü olarak, efsaneler aracılığıyla geçmişten günümüze aktarılışı ve günümüzde Türk dünyasının kolektif ve kültürel belleğindeki yerinin ortaya konması amaçlanmıştır.

On yedinci çalışma, Süleyman Fidan ve Hayriye Sema Mungan tarafından hazırlanan “Çok Kültürlü Bir Kentin Geleneksel Müziğinde Gündelik Hayatın İzlerini Sürmek: Mardin Türküleri” isimli eserdir. Bu çalışmada, Mardin’de geleneksel müzik kültüründe bulunan verilerle gündelik hayat unsurlarını inceleyerek etnomüzikoloji ve folklor çerçevesinde Mardin kültürüne ayna tutmak amaçlanmıştır.

On sekizinci çalışma, “Unutulmuş Bir Sibiryalı Şairi Dmitriy Pavloviç Davidov’un Şiirlerinde Ve Bilimsel Çalışmalarında Yakutlar” adıyla Muvaffak Duranlı tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada, Sibiryalı topraklarını kendilerine yurt edinen bir Rus aileden gelen Dmitriy Pavloviç Davidov, Sibiryalı’nın köklü halkı Yakutları yakından gözlemlemiş, onların sözlü kültürünün zenginliğinden etkilenmiş ve bu etkilenme onun sanatsal çalışmalarına yansımıştır. Bu bağlamda da ülkemizde bilinmeyen şairin Yakut temalı şiirleri üzerinde durulmuştur.

On dokuzuncu çalışma, “Tebriz Âşıklık Geleneğinde Derlenen Bir Körođlu Kolu: Körođlu’nun Bağdat Seferi’nin Âşık Hasan Gaffari Varyantı” adıyla Fazıl Özdamar tarafından hazırlanmıştır. Araştırmada, Âşık Hasan Gaffari’nin anlatıp kaydettirdiği destanlardan Körođlu Destanı’nın Bağdat Seferi isimli eser incelenmiştir.

Ağustos (2023) sayımızın yirminci makalesi, Nilgün Türkmen tarafından kaleme alınan “Yapısal ve İşlevsel Özellikleriyle Bir Tören Ritüeli: İskilip Dolması Geleneği” isimli çalışmadır. Bu çalışmada, İskilip dolması geleneği, yapısal ve işlevsel özellikleri cihetiyle irdelenmiştir.

Cemile Arslan ve Erol Sakallı tarafından hazırlanan “Metamorfoz: Bir Gecenin Öhvalatı” Romanının Toplumdilbilimsel Açısından İncelenmesi” adıyla hazırlanan yirmi birinci çalışmada, Varis Yolçuyev’in “Metamorfoz: Bir Gecenin Öhvalatı” isimli romanı toplumdilbilimsel verileri ışığında incelenmiştir.

Sayımızın yirmi ikinci makalesi, “Türk Halk Hikâyelerinde Kültürel Bir Anlam Alanı Olarak Adil İnsan Tipi” başlığıyla Fatma Zehra Şahin tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada, halk hikâyeleri içinde yansıtılan adalet anlayışını farklı görünümleri üzerinden tespit etmek ve hedeflenmiş bu kapsamda da adil insan tipi incelenmiştir.

Yirmi üçüncü çalışma, Şakire Balıkcı’nın kaleme aldığı “Mardin Sahası Demonik Varlık Anlatıları” isimli çalışmadır. Bu çalışmada yazar, Mardin’den derlediği efsanelerde, Mardin sahasının “demonik varlıklarının” saha çalışması yöntemiyle elde edilmesi ve ağırlıklı olarak “memorat”lar üzerinden bir değerlendirilmeye çalışmıştır.

Yirmi dördüncü çalışma “Mehmet Âkif’in Bilgi Birikimi Ve İstiklal Marşı” adıyla Mehmet Temizkan’a aittir. Çalışmada yazar, şirir-şair ve bilgi birikimi kavramlarını Mehmet Âkif ve İstiklal Marşı üzerinden okumuştur.

Sayımızın yirmi beşinci makalesi, “1970 Sonrası Sovyet Dönemi Azerbaycan Romanında Sosyalist Realizm Eleştirisi” adıyla Cengiz Eken tarafından kaleme alınmıştır. Çalışmada, sosyalist realizm akımı aracılığıyla Azerbaycan edebiyatçıları üzerindeki etkinin izi romanlardan hareketle sürülmüştür.

Yirmi altıncı makale ise “Âşık Veysel’in Vasiyeti: “Sazım Sen Kal Dünyada”” adıyla Hüseyin Aksoy tarafından hazırlanmıştır. Yazar, Veysel’in vasiyeti hükmünde olan “sazıma” başlıklı şiirini kültürel kodlar bağlamında incelemiştir.

Sayımızın yirmi yedinci makalesi “Cumhuriyetin İlk Yıllarında Kadın ve Eğitim Anlayışı: Kadın Dergisinde Eğitim, Eğitim Dergisinde Kadın” adıyla Aylin Çakıroğlu Çevik’e aittir. Bu çalışmada, Kadın, eğitim ve kadının eğitimi konusunu ulus-devletlerin kuruluş sürecindeki etkisi üzerinde ele almıştır.

Sayımızın yirmi sekizinci makalesi, “Çağdaş Saha Türk Şiirinin Kurucu Adı Platon Alekseyeviç Oyunskiy’in Şiirlerinde Kadın” adıyla Mehtap Solak Sağlam tarafından hazırlanmıştır. Çalışmada Modern Saha edebiyatının kurucu isimlerinden biri olan Platon Alekseyeviç Oyunskiy’in eserlerinden hareketle Saha toplumunun inanç, dünya görüşü ve kadın algısı üzerinde durulmuştur.

Sayımızın yirmi dokuzuncu makalesi “Bu Yalan Tango Romanında Peride Celal'in Bir Kadın Yazar Olarak Portresi” isimiyle Ayşe Ulusoy Tunçel tarafından kaleme alınmıştır. Bu çalışmada yazar, Bu Yalan Tango romanı aracılığıyla, Peride Celal'in yazarlığı ve bu yazarlığın oluşum süreci üzerinde durmuştur.

“Divriği Kaynaklı Bir Cönkte Yer Alan Veli Mahlaslı Şiirler Üzerine İnceleme” isimli çalışma sayımızın otuzuncu makalesidir. Bu makale Serhat Sabri Yılmaz tarafından kaleme alınmıştır. Çalışmada yazar, cönklerin halk edebiyatı açısından önemine değinmiş ardından Anzhar Cöngü’nden kısaca bahsederek Sivas yöresinde yaşamış Veli mahlaslı âşıklar üzerinde durmuştur.

Cevdet Avcı tarafından yazılan “Dijital Ekoloji 1: Geleneksel Bilginin Medya Serüveninde Youtube’daki Tarım Ve Hayvancılık Temalı İçerikler” isimli çalışma sayımızın otuz birinci makalesidir. Bu çalışmada yazar, geleneksel bilgi belleği perspektifinden hareketle 21. yüzyılda dijital ekolojinin bir uzantısı olan sosyal medya kanallarından YouTube üzerindeki tarım ve hayvancılık temalı içerikleri analiz etmiştir.

Sayımızın otuz ikinci makalesi ise, “Sosyal Kontrol ve Gizli Bir Protesto Aracı Olarak İran Türklerinin Taziye Geleneğinde Mersiye” ismiyle Nurullah Gözcü’ye aittir. Çalışmada, William Bascom ve İlhan Başgöz’ün işlevsel kurama katkıda buldukları protesto işlevi de İran Türklerinin taziye geleneğine bağlı mersiye türü üzerinden incelenmiştir.

“Özbek Masallarında Kahramanın Erginlenmesi” isimli çalışma ise Gökçe Kılıç tarafından kaleme alınmış olup sayımızın otuz üçüncü makalesidir. Çalışmada yazar, “Kahramanın Erginlenme Yolculuğu” konusunu, araştırma sahası olarak seçilen Özbekistan’dan derlenmiş 175 masal içinden erginlenme türlerinin en önemli örneklerini taşıdığı tespit edilen 62 Özbek masalın 45 tanesi ele alınarak değerlendirilmiştir.

Sayımızın otuz dördüncü ve son makalesi ise, “Sözlü Tarih Yaklaşımının Folklor Çalışmaları İçin Önemi” ismiyle Seyit Gezer’e aittir. Bu çalışmada yazar, Sözlü kültür unsurlarının sadece folklorla değil; dilbilim, dinler tarihi, sosyoloji, tarih vs. farklı bilim dallarına kaynaklık ettiğini idda ederek söz konusu iddiasını ispat etmeye çalışmıştır.

Bu sayımızda Sümeyye Olgun tarafından “Türk Kültür Ekolojisinde Hayvanlar” adıyla, Bilge Karga Göllü tarafından “Süleyman Çelebi Ve Vesiletü’n-Necât” ve Emine Ayan tarafından yazılan “Edebiyat Kuramı Ve Eleştiri Kuram-Kavram-Kapsam-Yöntem-Uygulama” isimli üç tane de kitap tanıtım yazısı yer almaktadır.

Folklor Akademi Dergisi, gönderilen tüm çalışmaları titizlikle inceleyen ve kör hakemlik sistemi ile değerlendirmeye alan, dört ayda bir (yılıda üç sayı, Nisan-Ağustos-Aralık ayları) yayımlanan uluslararası bir dergidir. Sayımıza akademik çalışmaları ile katkıda bulunan yazarlarımıza ve hakemlik yapan araştırmacılarımıza şükranlarımızı iletiriz. Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK ve silah arkadaşlarının kurduğu Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin 100. yılını kutlamanın sevincini yaşadığımız bugünlerde dergimizin Ağustos sayısını cumhuriteimize armağan ediyor ve dergimizin bu sayısında yer alan makaleleri siz değerli okurlarımızla paylaşmaktan kıvanç duyuyoruz.

Saygılarımızla...